

Spis treści

Część pierwsza

TENDENCJE ROZWOJOWE

Aktualne tendencje w bankowości światowej

(Zofia Zawadzka) 13

1. Najważniejsze przemiany w otoczeniu banków	13
1.1. Liberalizacja i deregulacja	14
1.2. Globalizacja	15
1.3. Sekurytyzacja	17
1.4. Rozwój nowych technologii	19
1.5. Integracja w ramach Unii Europejskiej	21
2. Zmiany w zachowaniu klientów i w strukturze popytu na usługi bankowe	23
2.1. Zmiany w zachowaniu klientów	23
2.2. Zmiany w popycie na usługi klientów indywidualnych	24
2.3. Zmiany w popycie na usługi klientów korporacyjnych	25
3. Wpływ przemian w otoczeniu banków na rozwój regulacji prawnych i nowe podejście do kwestii nadzoru	27
3.1. Aktualne wyzwania wobec instytucji nadzoru	27
3.2. Współpraca w ramach instytucji międzynarodowych	29
3.3. Nowa koncepcja nadzoru bankowego	30
3.4. Nadzór w Unii Europejskiej	32
4. Wpływ przemian w otoczeniu na sytuację banków	34
4.1. Zaostrzenie się konkurencji na rynku usług finansowych	34
4.2. Dezintermediacja i jej skutki	35
5. Nowe kierunki działania banków	36
5.1. Poszukiwanie nowych obszarów działalności i źródeł dochodów	37
5.2. Rozwój nowych sposobów dystrybucji produktów bankowych	40
5.3. Zarządzanie kosztami i rentownością	45
5.4. Nowe koncepcje zarządzania ryzykiem	46

Wpływ zmian podaży pieniądza na produkcję i ceny

(Andrzej Kaźmierczak) 49

· 1. Istota związku między podażą pieniądza a rozmiarami produkcji	49
--	----

1.1. Główne tezy ilościowej teorii pieniądza	49
1.2. Pieniądz w rozważaniach współczesnego postkeynesizmu	53
2. Podaż pieniądza a zmiany PKB i zmiany cen w Polsce w latach dziewięćdziesiątych	54
3. Wybór celu pośredniego polityki pieniężnej	59

Rozliczenia pieniężne w perspektywie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej

<i>(Zbigniew Krzyżkiewicz)</i>	61
1. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej	61
2. Rozliczenia bezgotówkowe	64
2.1. Karty płatnicze	68
3. Rozliczenia gotówkowe	70
3.1. Pranie pieniędzy	74
4. Rozrachunki międzybankowe i transgraniczne	76
4.1. Rozrachunki banków z NBP – SORBNET	78
5. Innowacje w obrocie płatniczym	81

Część druga

ZMIANY INSTYTUCJONALNE

Konieczność zmian instytucjonalnych w nowych warunkach działania banków w Polsce

<i>(Władysław L. Jaworski)</i>	89
1. Narodowy Bank Polski – współdziałanie w rozwoju gospodarczym kraju ...	89
2. Pojęcie banku jako instytucji kredytowej wykonującej operacje bankowe	93
3. Samodzielność i odpowiedzialność Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	94
4. Banki spółdzielcze – konieczność obrony tożsamości	98
5. Kapitał zagraniczny w bankach w Polsce	102
6. Bank regionalny	109

Warunki rozwoju banków hipotecznych w Polsce

<i>(Agnieszka Gąsowska)</i>	113
1. Znaczenie banków hipotecznych na świecie	113
2. Uwarunkowania efektywnego systemu banków hipotecznych	115

2.1. Przewaga konkurencyjna banków hipotecznych	115
2.2. Warunki bezpieczeństwa systemu banków hipotecznych	117
2.3. Przywileje banków hipotecznych	122
3. Ocena instytucjonalnych podstaw funkcjonowania banków hipotecznych w polskim systemie bankowym	123
3.1. Ustawa o listach zastawnych i bankach hipotecznych	125
3.2. Instytucja hipoteki w prawie polskim	128
3.3. Dopuszczenie listów zastawnych do obrotu publicznego	132
4. Ekonomiczne i prawne uwarunkowania rozwoju banków hipotecznych w Polsce	133

Kierunki rozwoju bankowości detalicznej w Polsce

<i>(Grażyna Rytelewska)</i>	139
1. Wstęp	139
2. Polityka dochodowa, pieniężna i fiskalna	140
3. Zmiany w zarządzaniu majątkiem w gospodarstwach domowych	145
4. Nowe instrumenty bankowości detalicznej	155
5. System gwarantowania depozytów i inwestycji oraz ochrona interesów konsumenta	161
6. Czynniki technologiczne i kulturowe	167

Bankowość inwestycyjna wyzwaniem dla polskich banków

<i>(Rafał Walkiewicz)</i>	173
1. Polski system bankowy	173
2. Polski rynek kapitałowy	174
3. Rola transakcji rynku kapitałowego w rozwoju bankowości	175
4. Najważniejszy dla banków segment rynku kapitałowego	177
4.1. Zewnętrzne determinanty wyboru metody finansowania przez przedsiębiorstwo	177
4.2. Wewnętrzne determinanty wyboru metody finansowania przez przedsiębiorstwo	182
4.3. Organizowanie finansowania długiem	188
5. Wpływ regulatorów rynku na rozwój bankowości inwestycyjnej	191
6. Bankowość korporacyjna = bankowość inwestycyjna	192

Nadzorowanie instytucji finansowych – aktualne problemy oraz prawdopodobne zmiany

<i>(Małgorzata Zaleska)</i>	195
1. Aktualne problemy nadzoru – wybrane aspekty	196

1.1. Wątpliwości co do legalności podstawowych aktów prawa bankowego	197
1.2. Brak zapewnienia zasady niezależności nadzoru bankowego od innych regulatorów rynku finansowego	201
1.3. Ograniczony zakres podmiotowego oddziaływania nadzoru bankowego	204
1.4. Ograniczony zakres przedmiotowego oddziaływania nadzoru bankowego	209
2. Perspektywy rozwoju nadzoru – wybrane problemy	211

Część trzecia

NOWE METODY ZARZĄDZANIA

Wybrane modele oceny ryzyka kredytowego

<i>(Jerzy Nowakowski, Robert Jagiełło)</i>	219
1. Wstęp	219
2. Model ryzyka kredytowego KMV	222
2.1. Wprowadzenie	222
2.2. Zastosowanie teorii opcji w modelu KMV	222
2.3. Opis modelu	224
2.4. Podsumowanie	231
3. Model CreditMetrics JP Morgana	232
3.1. Wprowadzenie	232
3.2. Opis modelu CreditMetrics – VaR dla pojedynczego kredytu	233
3.3. VaR dla portfela kredytowego	241
3.4. Podsumowanie	246
4. Zakończenie	247

Nowe metody stosowane do oceny i zarządzania efektywnością banków

<i>(Małgorzata Iwanicz-Drozdowska, Agnieszka Nowak)</i>	249
1. Wprowadzenie	249
2. Metody pierwszej grupy	250
3. Metody drugiej grupy	258
3.1. Metoda odsetek rynkowych	258
3.2. Wskaźnik RORAC	267
4. Metody trzeciej grupy	269
5. Wykorzystanie nowych metod do oceny oraz zarządzania bankami i holdingami finansowymi	272

5.1. Możliwości wykorzystania metod pierwszej grupy	272
5.2. Możliwości wykorzystania metod drugiej grupy	273
5.3. Możliwości wykorzystania metod trzeciej grupy	275
5.4. Model zintegrowany	275

Systemy szacowania indywidualnego ryzyka kredytowego.

Doświadczenia banków zagranicznych i polskich

<i>(Maciej S. Wiatr)</i>	277
1. Pojęcie i rodzaje ryzyka kredytowego	277
2. System Deutsche Bank AG	279
2.1. Ocena ryzyka przedsiębiorstwa	281
2.2. Ryzyko pojedynczego zaangażowania	285
2.3. Ryzyko całkowitego zaangażowania	288
3. System Hessische Landesbank AG (Hclaba)	288
4. Model oceny ryzyka kredytowego w polskim systemie bankowym	291
4.1. Zakres systemu	292
4.2. Ocena formalnoprawna	292
4.3. Ocena merytoryczna	294
4.4. Zabezpieczenia prawne spłaty kredytu – możliwości korekty klasy ryzyka	308
4.5. Końcowa klasyfikacja grup ryzyka kredytowego	308
5. Próba podsumowania	309

Międzybankowy rynek pieniężny i walutowy w Polsce.

Przemiany i wyzwania

<i>(Piotr Zawadzki)</i>	315
1. Transakcje terminowe na polskim rynku pieniężnym i walutowym	316
2. Rozkład stóp zwrotu na rynkach finansowych	320
2.1. Wycena opcji i zarządzanie ryzykiem pozycji handlowych w instrumentach pochodnych	320
2.2. Wykorzystanie modeli statystycznych (portfelowych) do zarządzania ryzykiem – koncepcja Value at Risk	325
2.3. Wymagania ostrożnościowe oparte na metodologii VaR	326
3. Rozkład stóp zwrotu na polskich rynkach finansowych	330